

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Α. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από τις Διαρκείς Επιτροπές Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και Μορφωτικών Υποθέσεων, αποτελείται από εννέα (9) Κεφάλαια και ενενήντα δύο (92) άρθρα.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 1-4) ρυθμίζονται ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προς τον σκοπό, ιδίως, της επίλυσης ζητημάτων που προέκυψαν κατά τη λειτουργία των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα (βλ. Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου).

Συγκεκριμένως, με τα άρθρα 1 και 2, μεταξύ άλλων, προστίθενται στα κριτήρια επιλογής, κατάταξης και μοριοδότησης στα προγράμματα κοινωφελούς χαρακτήρα για την απασχόληση ανέργων σε Δήμους, Περιφέρειες ή άλλες δημόσιες υπηρεσίες, η ηλικιακή ομάδα του ανέργου, η εγγραφή του στα Μητρώα ανέργων ΑμεΑ του Ο.Α.Ε.Δ και το εάν είναι δικαιούχος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, και προβλέπεται εφεξής αμοιβή και κατά τη βραδινή απασχόληση του ωφελούμενου προσωπικού, οριζόμενη, κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας, σε 24,76 ευρώ ημερησίως και όχι υψηλότερη από 619 ευρώ μηνιαίως για ωφελούμενους ηλικίας 25 ετών και άνω, και σε 21,59 ευρώ ημερησίως και όχι υψηλότερη από 539,75 ευρώ μηνιαίως

για ωφελοούμενους ηλικίας κάτω των 25 ετών. Περαιτέρω, ορίζεται ότι κατά τη διάρκεια του προγράμματος οι ωφελοούμενοι δικαιούνται να απουσιάζουν δύο (2) εργάσιμες ημέρες μηνιαίως και αποσαφηνίζονται οι όροι χορήγησης, μεταξύ άλλων, αναρρωτικών αδειών, παρακολούθησης σχολικής επίδοσης, άδειας γάμου, καθώς και οι όροι παράτασης της δυνατότητας απασχόλησης σε περίπτωση απουσίας λόγω «επαπειλούμενης» (ορθώς: προβληματικής) κήσης, κήσης και λοχείας. Εν συνεχεία, ορίζεται ότι οι επιβλέποντες φορείς υποχρεούνται με πλήρη ευθύνη τους να διασφαλίζουν την ασφάλεια και την υγεία των ωφελοούμενων στον τόπο απασχόλησής τους ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας, παρέχοντας επίπεδο ίδιο με αυτό των άλλων εργαζομένων τους, συμφώνως προς τις ρυθμίσεις του Κώδικα Νόμων για την Υγεία και την Ασφάλεια των Εργαζομένων (Κ.Ν.Υ.Α.Ε.) και τις ειδικότερες σχετικές διατάξεις, καθώς και να τους απασχολούν στις ειδικότητες για τις οποίες έχουν προσληφθεί. Τέλος, παρέχεται η δυνατότητα στους συναρμόδιους Υπουργούς να ορίζουν, με απόφασή τους, την επιβολή πρόσθετων κυρώσεων στους επιβλέποντες φορείς, πέραν των οριζόμενων, σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν έναντι των ωφελοούμενων.

Με το άρθρο 3 ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δύναται να επιχορηγούνται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού εξόδων του Υπουργείου, είτε μέσω των Περιφερειών με μεταφορά αντίστοιχης πίστωσης είτε απευθείας από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (όπως, λ.χ., κοινωφελή ιδρύματα, φιλανθρωπικά σωματεία, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις) που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, εφόσον είναι ειδικώς πιστοποιημένα ως φορείς παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.

Με το άρθρο 4 παρέχεται η δυνατότητα σύστασης και λειτουργίας «Κέντρων Κοινότητας» σε κάθε Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, προκειμένου να υποστηριχθεί ο Οργανισμός στην εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας και να αναπτυχθεί τοπικό σημείο αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και σύνδεση των πολιτών με όλα τα Κοινωνικά Προγράμματα και Υπηρεσίες Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που υλοποιούνται στην περιοχή λειτουργίας του Κέντρου Κοινότητας.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 5-25) ρυθμίζονται θέματα αρμοδιότητας υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Έτσι, μεταξύ άλλων, συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης Επιτροπή για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προς τον σκοπό της ενίσχυσης της τοπικής αυτονο-

μίας και του εξορθολογισμό των διοικητικών διαδικασιών των τοπικών αρχών, υπό το φως των αρχών της επικουρικότητας, της εταιρικής σχέσης και της «δια-λειτουργικότητας» (ορθότερα: «συνεργασίας») όλων των επιπέδων της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης, καθώς και της εγγύτητας της λήψης των αποφάσεων και της παροχής των υπηρεσιών στους πολίτες (άρθρο 5), και αποσαφηνίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες αιρετοί των Ο.Τ.Α., οι οποίοι έχουν παραπεμφθεί αμετάκλητα για κακούργημα, τίθενται σε αργία, προβλέπεται δε ότι τυχόν άρνηση ή υπαίτια καθυστέρηση του αρμόδιου για την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης οργάνου συνιστά παράβαση καθήκοντος (άρθρο 6).

Εν συνεχεία, ρυθμίζονται ζητήματα του προσωπικού που απασχολείται σε υπηρεσίες ανταποδοτικού χαρακτήρα των Ο.Τ.Α., προβλέπεται ότι συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου μειωμένου ωραρίου εργαζομένων σε Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού δύνανται να τροποποιούνται, με αύξηση του ωραρίου εργασίας τους, επιλύονται ζητήματα μετάταξης υπαλλήλων Ο.Τ.Α. σε κενές θέσεις δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. των παραμεθόριων περιοχών, και προβλέπεται ότι άτομα με Αναπηρία που υπηρετούν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των δήμων που λύονται ή τίθενται σε εκκαθάριση, μεταφέρονται στον οικείο δήμο σε προσωποπαγείς θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (άρθρα 7-10).

Περαιτέρω, ρυθμίζονται θέματα μετάταξης προσωπικού στο πλαίσιο του Προγράμματος Εθελοντικής «Ενδοαυτοδιοικητικής» (ορθώς: «εντός της Αυτοδιοίκησης») Κινητικότητας, τίθεται νέα προθεσμία για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων όσων αναγνωρίστηκαν δικαιούχοι δημοτικών ή κοινοτικών οικοπέδων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 187 του ν. 3463/2006 (άρθρα 11 και 12), διευρύνονται, ιδίως, οι κατηγορίες δικαιούχων μειωμένων δημοτικών τελών και φόρων ή και απαλλαγής από αυτούς, με την προσθήκη των τρίτεκνων και των μονογονεϊκών οικογενειών, των μακροχρόνιων ανέργων, καθώς και των δικαιούχων του πρώτου Κεφαλαίου του ν. 4325/2015 (άρθρο 13), και επανακαθορίζεται το νομοθετικό πλαίσιο τόσο της δημιουργίας και λειτουργίας Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών (Κ.Α.Ν.), όσο και της επιλογής του τόπου ενταφιασμού του προσώπου (άρθρα 14 και 15). Επιπλέον, θεσπίζεται υποχρέωση πλήρους συμμόρφωσης των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού προς τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε βάρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, λόγω παράνομης πράξης ή παράλειψης οφειλόμενης ενέργειας οργάνων των Ο.Τ.Α., και προβλέπεται η παρακράτηση από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους που εγγράφονται κατ' έτος στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για

τους Ο.Τ.Α., ποσού ίσου προς το πρόστιμο που επιβάλλεται λόγω παράβασης του δικαίου της Ε.Ε. (άρθρο 16), δημιουργείται στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης νέο πληροφοριακό σύστημα διασύνδεσης των δημοτολογίων και των ληξιαρχείων-δημοτολογίων της Χώρας (άρθρο 17), εισάγονται τροποποιήσεις στο άρθρο 12 του ν. 4109/2013 σχετικά με την εταιρεία «ΔΙΕΘΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.», με τον διακριτικό τίτλο «Δ.Ε.Θ. - HELEXPO Α.Ε.» (άρθρο 18), εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2643/1998 «Μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών και άλλες διατάξεις» οι τρίτεκνες οικογένειες (άρθρο 19), και ρυθμίζονται ζητήματα της «Εφημερίδας της Κυβερνήσεως» και του Εθνικού Τυπογραφείου (άρθρο 20).

Τέλος, με το άρθρο 22 χορηγείται επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας στους μονίμους και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών που ασχολούνται με την προσωρινή αποθήκευση, επεξεργασία, ανακύκλωση και εν γένει αξιοποίηση και διάθεση στερεών αποβλήτων, και οι οποίοι εργάζονται κατά πλήρες ωράριο και ανεξαρτήτως ειδικότητας σε χώρους υγειονομικής ταφής, στην ανακύκλωση, σε κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών, στους σταθμούς μεταφόρτωσης και στις μονάδες επεξεργασίας απορριμμάτων, με το άρθρο 24 αποσαφηνίζονται, κυρίως, οι διοικητικές και πειθαρχικές αρμοδιότητες του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, καθώς και η υπηρεσιακή, πειθαρχική και μισθολογική κατάσταση και εξέλιξή του, ενώ με το άρθρο 25 συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Συντονιστικό Συμβούλιο Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για τον συντονισμό της δράσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρα 26-30) ορίζονται οι έννοιες της «αντισταθμιστικής εκπαίδευσης», της «ενισχυτικής διδασκαλίας» και της «πρόσθετης διδακτικής στήριξης», και ρυθμίζεται η εφαρμογή των «προγραμμάτων αντισταθμιστικής εκπαίδευσης», ευθέως και κατ' εξουσιοδότηση προς τα αρμόδια διοικητικά όργανα (άρθρο 26). Περαιτέρω, ρυθμίζονται θέματα της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας, των Δημόσιων Βιβλιοθηκών, του καταργηθέντος Οργανισμού Παιδικών και Εφηβικών Βιβλιοθηκών (Ο.Π.Ε.Β. - άρθρο 27) και του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Ε.Α.Π. - άρθρο 28), τροποποιούνται οι προϋποθέσεις υποχρεωτικής αποχής μέλους Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. από την άσκηση των καθηκόντων του (άρθρο 29) και εισάγεται δυνατότητα της Συγκλήτου Α.Ε.Ι. να αποφασίζει τη μεταφορά πόρων από τον τακτικό προϋπολογισμό για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων σκοπών,

βάσει αιτιολογημένης και κοστολογημένης έκθεσης του Πρύτανη (άρθρο 30).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 31-32) θεσπίζονται ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Ειδικότερα, τροποποιείται το πλαίσιο καθορισμού χρήσεων γης, όρων και περιορισμών δόμησης λιμένων, ο οποίος θα γίνεται εφεξής με την έκδοση προεδρικού διατάγματος, αντί απόφασης της Επιτροπής Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων (Ε.Σ.Α.Λ.) του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (άρθρο 31), και χαρακτηρίζονται ως επιλέξιμες δαπάνες τα εκπαιδευτικά επιδόματα τα οποία καταβλήθηκαν στο πλαίσιο υλοποίησης των επιδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο προγραμμάτων ανέργων ναυτικών κατά το χρονικό διάστημα 2008 – 2011 (άρθρο 32).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (Υποκεφάλαια Ε1-Ε5, άρθρα 33-76) ρυθμίζονται θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Υποκεφαλαίου Ε1 (άρθρα 33, 34) παρέχεται υγειονομική κάλυψη σε ανασφάλιστους και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (άρθρο 33 παρ. 1). Συγκεκριμένως, διευρύνονται, κατά τα ειδικώς οριζόμενα, οι κατηγορίες των δικαιούχων στους οποίους παρέχεται ελεύθερη πρόσβαση στις «Δημόσιες Δομές Υγείας», καθώς και νοσηλευτική και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (άρθρο 33 παρ. 2) από τους οριζόμενους φορείς υγείας και τα συμβεβλημένα με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ιδιωτικά φαρμακεία, αντιστοίχως. Εξ άλλου, καταργείται, η συμμετοχή των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας και των φιλοξενουμένων σε δομές κλειστής περίθαλψης στη δαπάνη περίθαλψής τους, με ποσοστό επί της σύνταξης που λαμβάνουν (άρθρο 34).

Με τις διατάξεις του Υποκεφαλαίου Ε2 (άρθρα 35-57) ορίζεται ότι η πλήρωση κενής θέσης ειδικευμένου ιατρού Ε.Σ.Υ. τελεί υπό την έγκριση του Υπουργού Υγείας (άρθρο 35 παρ. 1) και ανακαθορίζονται τα τυπικά προσόντα και κωλύματα των υποψηφίων (άρθρο 35 παρ. 2-5). Περαιτέρω, μεταβάλλεται η συγκρότηση των «Συμβουλίων προσλήψεων-κρίσεων με ανοιχτές προκηρύξεις» του ν. 3754/2009 και ρυθμίζεται ειδικότερα η ενώπιόν τους διαδικασία, συμπληρώνονται δε οι ρυθμίσεις για τη συγκρότηση και λειτουργία, σε κάθε Δ.Υ.Πε., συμβουλίων προσλήψεων – κρίσεων, «ειδικευμένων ιατρών κλάδου Ε.Σ.Υ. για τις θέσεις των Δ.Υ.Πε., των Κέντρων Υγείας, των Περιφερειακών Ιατρείων και των Πολυδύναμων Περιφερειακών Ιατρείων και, γενικώς, των αποκεντρωμένων Μονάδων των Δ.Υ.Πε.» (άρθρο 36). Ρυθμίζονται θέματα, ιδίως, μονιμοποίησης, κατάληψης οργανικών θέσεων ειδικευμένων ιατρών Ε.Σ.Υ. και απόκτησης ιατρικής ειδικότητας από δημόσιους υπαλλήλους, κατόχους «άδειας ή βεβαίωσης άσκησης ιατρικού επαγγέλματος στην Ελλάδα» (άρθρο 37), καθώς και βαθμολογικής κατάταξης και μι-

σθολογικής αποκατάστασης ιατρών και οδοντιάτρων «των πρώην νοσοκομείων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, που μεταφέρθηκαν/μετατάχθηκαν, με οποιοδήποτε νόμο, από τις πρώην Υπηρεσίες Νοσοκομειακής Υποστήριξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. και εντάχθηκαν ή εντάσσονται στον κλάδο ειδικευμένων ιατρών Ε.Σ.Υ.» ή «που μεταφέρθηκαν/μετατάχθηκαν από τον ΕΟ-ΠΥΥ στις Δ.Υ.Πε. και εντάσσονται στον κλάδο ειδικευμένων ιατρών Ε.Σ.Υ. του Π.Ε.Δ.Υ.» (άρθρο 38). Ρυθμίζεται εκ νέου η απόσπαση ιατρού κλάδου Ε.Σ.Υ. σε δομή Υγείας, εντός της ίδιας ή άλλης Δ.Υ.Πε (άρθρο 39), η μετάταξη ιατρών, οδοντιάτρων και φαρμακοποιών που υπηρετούν στο Δημόσιο και η μετάθεση ειδικευμένων ιατρών κλάδου Ε.Σ.Υ. (άρθρο 40). Ρυθμίζονται, επίσης, θέματα προϋπηρεσίας (άρθρο 41), εφημεριών ιατρών Ε.Σ.Υ. (άρθρο 42), θεσπίζονται κίνητρα και διευκολύνεται, γενικότερα, η στελέχωση δομών Υγείας σε νησιωτικές, άγονες και προβληματικές περιοχές (άρθρα 43, 44). Τροποποιούνται οι διατάξεις που αφορούν την επιλογή Διευθυντή τομέα της Ιατρικής Υπηρεσίας των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. και μεταβάλλεται η συγκρότηση των Επιστημονικών Συμβουλίων των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. (άρθρο 46). Επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες και η συγκρότηση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου ιατρών του Ε.Σ.Υ. (άρθρο 48), καθώς και η συγκρότηση του Κεντρικού Πειθαρχικού Συμβουλίου των ιατρών του Ε.Σ.Υ. (άρθρο 49) και ρυθμίζεται εκ νέου η κινητικότητα του «νοσηλευτικού, παραϊατρικού και λοιπού προσωπικού», πλην των ιατρών του Ε.Σ.Υ. (άρθρο 50). Ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ, ιδίως τη σύσταση υπηρεσιακού συμβουλίου του πάσης φύσεως προσωπικού του και την ιδιότητά του ως καθολικού διαδόχου των φορέων που έχουν ενταχθεί στον Οργανισμό (άρθρο 53), καθώς και θέματα του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.), ιδίως, η επαναχορήγηση, στα «πληρώματα ασθενοφόρων και στο νοσηλευτικό προσωπικό του Ε.Κ.Α.Β. που εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία με ειδικά αεροπορικά μέσα για την παροχή Α΄ βοηθειών σε ασθενείς», της ειδικής αποζημίωσης που καταβάλλεται στο ιατρικό προσωπικό, δαπανών εκτός έδρας μετακίνησης και επιδόματος στολής (άρθρο 54). Τέλος, διατάξεις αφορούν ζητήματα του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α. – άρθρο 55), του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων (Ε.Ο.Μ. – άρθρο 56) και του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ. – άρθρο 57).

Με τις διατάξεις του Υποκεφαλαίου Ε3 (άρθρα 58-61) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία του Δημόσιου Συστήματος Υγείας και την προστασία των δικαιωμάτων των ληπτών υπηρεσιών υγείας. Συγκεκριμένως, με τις διατάξεις του άρθρου 58 καθιερώνεται η «Λίστα Χειρουργείου» στα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας, στα νοσοκομεία τα οποία υπάγονται στο ν.δ. 2592/1953 «Περί οργάνωσης της ιατρικής αντιλήψεως»

καθώς και στα πανεπιστημιακά νοσοκομεία και τμήματα, ορίζονται οι βασικές προϋποθέσεις κατάταξης των ασθενών σε αυτήν και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Υγείας για τη ρύθμιση, με απόφασή του, των σχετικών θεμάτων. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 59 συνιστάται «Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας» στη θέση της καταργούμενης δια του παρόντος «Επιτροπής Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ασθενών» του άρθρου 1 παρ. 1.β) του ν. 2519/1997, και ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη σύνθεση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητές της. Επίσης, συνιστώνται «Γραφεία Προστασίας Δικαιωμάτων Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας» σε κάθε νοσοκομείο στη θέση των καταργούμενων δια του παρόντος «Γραφείων Υποστήριξης Πολίτη» του άρθρου 9 του ν. 3868/2010, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις αρμοδιότητες και τη στελέχωσή τους, και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Υγείας για τον καθορισμό, με απόφασή του, ειδικότερων θεμάτων σχετικώς με την οργάνωση και τη λειτουργία τους (άρθρο 60). Καθιερώνεται ο θεσμός των «Διαμεσολαβητών Υγείας (Δ.Υ.)» και ο θεσμός των «Συντονιστών Υπηρεσιών Υγείας (Σ.Υ.Υ.)» για την παροχή βοήθειας σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού κατά την πρόσβασή τους στις δημόσιες υπηρεσίες υγείας, ρυθμίζονται σχετικά θέματα και παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με κοινή υπουργική απόφαση, μεταξύ άλλων, των προϋποθέσεων και των κριτηρίων επιλογής των ανωτέρω προσώπων τους, των καθηκόντων τους κ.λπ. (άρθρο 61).

Με τις διατάξεις του Υποκεφαλαίου Ε4 (άρθρα 62-72) ρυθμίζονται ζητήματα σχετικώς με την έναρξη και το πλαίσιο λειτουργίας του Γενικού Νοσοκομείου Θήρας, και την τροποποίηση του Κανονισμού Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας της «Α.Ε.Μ.Υ Α.Ε.». Συγκεκριμένως, το Γενικό Νοσοκομείο Θήρας λειτουργεί ως υποκατάστημα της "Ανώνυμης Εταιρείας Μονάδων Υγείας" ("Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε."), είναι δημόσιου χαρακτήρα, τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, ενώ η διοικητική, οικονομική, λειτουργική, οργανωτική και επιστημονική διαχείρισή του ανήκει στην "Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε.". Ως ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Νοσοκομείου ορίζεται η ημερομηνία θέσης σε ισχύ του τροποποιημένου Κανονισμού Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας (Κ.Ε.Ο.Λ.) της "Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε." (άρθρο 62). Σημειώνεται, ότι η εταιρεία "Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε." συνεστήθη με τον ν. 3293/2004 ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου για τη διαχείριση μονάδων υγείας (άρθρο 1 του ν. 3293/2004), έχει τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας κοινής ωφέλειας η οποία ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο, λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος και τελεί υπό την εποπτεία του Κράτους, η οποία ασκείται από τον Υπουργό Υγείας (άρθρα 1 και 2 του ν. 3293/2004 «Πολυκλινική Ολυμπιακού Χωριού,

Συνήγορος Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις»). Περαιτέρω, μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται θέματα τα οποία αφορούν τη στελέχωση του νοσοκομείου και τη συνεργασία του με μονάδες του Ε.Σ.Υ (άρθρο 64), την εποπτεία του από τον Υπουργό Υγείας, τη σύσταση στο Υπουργείο Υγείας Επιτροπής Ελέγχου για θέματα του αφορούν τη λειτουργία του νοσοκομείου (άρθρο 65), τους πόρους του νοσοκομείου, τη χρηματοδότηση και τα περιουσιακά του στοιχεία (άρθρο 66), καθώς και την τιμολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών (άρθρο 67). Επίσης, προβλέπεται η κατάρτιση του Κανονισμού Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας του Νοσοκομείου από το διοικητικό συμβούλιο της "Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε.", ο οποίος εγκρίνεται με κοινή υπουργική απόφαση, και εντάσσεται στον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας (Κ.Ε.Ο.Λ.) της "Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε.", τον οποίο τροποποιεί (άρθρο 68). Περαιτέρω, διευρύνεται ο σκοπός της "Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε." με την προσθήκη στο σχετικό άρθρο 3 του ν. 3293/2004 της αρμοδιότητας για την παροχή υπηρεσιών ολοκληρωμένης δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας και τη λειτουργία και ανάπτυξη του Γενικού Νοσοκομείου Θήρας (άρθρο 69). Επίσης, ορίζεται ότι το άρθρο 63 του παρόντος επέχει θέση άδειας λειτουργίας του Γενικού Νοσοκομείου Θήρας και των πάσης φύσεως εργαστηρίων και μονάδων του, ενώ με το άρθρο 71 παρέχεται άδεια λειτουργίας στα πάσης φύσεως εργαστήρια και μονάδες που βρίσκονται εν λειτουργία και υπάγονται στην "Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε.". Τέλος, με τις διατάξεις του άρθρου 72 ορίζεται ότι με την έναρξη λειτουργίας του Γενικού Νοσοκομείου Θήρας διακόπτεται η λειτουργία του Κέντρου Υγείας Σαντορίνης, το οποίο καταργείται, και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, το προσωπικό και την υλικοτεχνική υποδομή του καταργούμενου Κέντρου Υγείας.

Με τις διατάξεις του Υποκεφαλαίου Ε5 (άρθρα 73-76) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, ζητήματα που αφορούν τις δαπάνες των Δ.Υ.Πε. (Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας) (άρθρο 73), την αναγνώριση εμπειρίας στο αντικείμενο της θέσης, για τον διορισμό ως τακτικό προσωπικό ή προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στο Δημόσιο (άρθρο 75) και την εξαίρεση από τις διατάξεις περί επιστροφής ποσών (rebate) τα οποία οφείλουν οι συμβεβλημένοι με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ιδιώτες πάροχοι υπηρεσιών υγείας, των πάσης φύσεως μη κερδοσκοπικών φορέων «προνοιακού» χαρακτήρα και του ειδικού νοσήλειου-τροφείου για τα άτομα με αναπηρία τα οποία διαβιούν σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες (άρθρο 76).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρο 77) ορίζεται ότι η εποπτεία της ανώνυμης εταιρείας υπό την επωνυμία «Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία Α.Ε.» (ΕΑΒ ΑΕ) ασκείται αποκλειστικώς από τον αρμόδιο για την αμυντι-

κή βιομηχανία Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ΄ (άρθρο 78) παρατείνεται κατά τρία (3) έτη η ισχύς των οικοδομικών αδειών οι οποίες εκδόθηκαν συμφώνως προς το από 08.07.1993 π.δ. «Τρόπος έκδοσης οικοδομικών αδειών και έλεγχος των ανεγειρομένων οικοδομών» (Δ΄ 75) και λήγουν από την 1.3.2016 έως και την 31.12.2017.

Στο Κεφάλαιο Η΄ (άρθρα 79-91) περιλαμβάνεται σειρά διατάξεων αρμοδιότητας πλειόνων υπουργείων. Συγκεκριμένως, μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη διάρθρωση και λειτουργία της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης με την κατάργηση και συγχώνευση των οριζόμενων οργανωτικών δομών (άρθρο 79). Προβλέπεται ότι, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, προσωπικό του πυροσβεστικού σώματος ή προσωπικό των Ο.Τ.Α. δύναται να οδηγεί ασθενοφόρα σε όσες περιοχές τα Κέντρα Υγείας δεν διαθέτουν προσωπικό για τη λειτουργία τους, (άρθρο 80). Προς τον σκοπό της προστασίας και προαγωγής της Δημόσιας Υγείας, της αποτελεσματικότερης παρακολούθησης της λειτουργίας των Μονάδων Υγείας του ΕΣΥ και της στελέχωσης και κατανομής του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και της παρακολούθησης της οικονομικής λειτουργίας και του ελέγχου των δαπανών υγείας δημιουργούνται στις αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις του Υπουργείου Υγείας τα οριζόμενα ηλεκτρονικά αρχεία υπηρεσιών υγείας (άρθρο 81). Παρέχεται δυνατότητα στον Υπουργό Υγείας και στον ανά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό, με κοινή απόφασή τους, να καθορίσουν κάθε μέτρο για την προαγωγή και στήριξη του μητρικού θηλασμού (άρθρο 82). Περαιτέρω, ορίζεται ότι το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) και ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) υπάγονται εφεξής στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (άρθρο 83), ρυθμίζονται θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (άρθρο 84), και παρέχεται η δυνατότητα συνεργασίας του Ο.Α.Ε.Δ. με επιχειρήσεις και εργοδότες του ιδιωτικού τομέα και με Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, με σκοπό την πραγματοποίηση συγχρηματοδοτούμενου ή μη Προγράμματος Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας ανέργων αποφοίτων Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (άρθρο 85). Καθορίζεται εκ νέου η σύνθεση του εκλεκτορικού σώματος και ο τρόπος εκλογής της Επιτροπής Εγχώριας Περιουσίας Κυθήρων – Αντικυθήρων (άρθρο 86). Δημιουργείται Μηχανισμός Διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τη σύμπραξη του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ), διά της σύστασης Επιτροπής Συντονισμού, η οποία είναι υπεύθυνη

για τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την ανάπτυξη του μηχανισμού, και Επιχειρησιακού Δικτύου Φορέων και Οργανισμών οι οποίοι αναλαμβάνουν την πραγματοποίηση των απαραίτητων ενεργειών για τη συγκέντρωση των δεδομένων σχετικά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας (άρθρο 87), και παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση, με υπουργικές αποφάσεις, θεμάτων που αφορούν την ως άνω Επιτροπή και το Επιχειρησιακό Δίκτυο (άρθρο 88). Επίσης, καθορίζεται εν νέου η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Ιδρύματος Προστασίας Κωφάλλων (Ε.Ι.Π.Κ.), το οποίο έχει μετονομασθεί σε Εθνικό Ίδρυμα Κωφών (Ε.Ι.Κ.) (βλ. κατωτέρω παρατήρηση υπ' αριθμ. 16) (άρθρο 89), και παρέχεται η δυνατότητα κάλυψης έκτακτων λειτουργικών αναγκών των Δημόσιων Δομών Υγείας από τους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού και τα Νομικά Πρόσωπα αυτών συμφώνως προς την οριζόμενη διαδικασία (άρθρο 90).

Τέλος, στο Κεφάλαιο Θ΄ (άρθρο 92) ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος.

Β. Στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2, 3, 4 και 6 του Συντάγματος θεμελιώνεται κρατική υποχρέωση για την παροχή «ειδικής φροντίδας» και τη λήψη «ειδικών μέτρων» για σειρά ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων. Από τη συστηματική ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, κατ' αναφορά προς τις αρχές της προστασίας της αξίας του ανθρώπου (άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος), της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητάς του (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος) και, ιδίως, της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου, συνάγεται ότι στο άρθρο 21 του Συντάγματος κατοχυρώνεται ενιαίο, γενικό δικαίωμα για κοινωνική πρόνοια, του οποίου ειδικότερες εκφάνσεις αποτελούν οι ποικίλες μορφές κοινωνικής προστασίας προς τις ενδεικτικώς αναφερόμενες στο Σύνταγμα ομάδες. Ως φορέας του ενιαίου δικαιώματος για κοινωνική πρόνοια νοείται κάθε πρόσωπο του οποίου η κατάσταση επιτάσσει τη λήψη ειδικών μέτρων και την παροχή κοινωνικής φροντίδας (χωρίς διάκριση εθνικότητας, βλ. Κ. Χρυσόγονο, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, 2002 σελ. 539), οι παροχές δε κοινωνικής πρόνοιας εξειδικεύονται σε εναλλακτικές μορφές παρέμβασης, προκειμένου να προσαρμόζονται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ειδικές ανάγκες των επιμέρους ευάλωτων πληθυσμών (βλ., ενδεικτικώς, Κ. Κρεμαλή, Το δικαίωμα του ατόμου για κοινωνικής πρόνοια, 1991, σελ. 156 επ., Ξ. Κοντιάδη, Συνταγματικές εγγυήσεις και θεσμική οργάνωση της κοινωνικής ασφάλισης. 2004, σελ. 469 επ.).

Όπως γίνεται δεκτό στη θεωρία (βλ. Κ. Κρεμαλή, όπ. π., σελ. 126 127, Ξ. Κοντιάδη, όπ., π., σελ. 454, Π. Παπαρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη, Η εξέλιξη στο δίκαιο της κοινωνικής ασφάλισης, 2004, σελ. 167 επ.), η κοινωνική πρόνοια αποτελεί τον μηχανισμό του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας

που επικεντρώνεται στην κάλυψη των αναγκών κάθε ατόμου το οποίο δεν διαθέτει επαρκείς πόρους συντήρησης ή τελεί υπό καθεστώς κοινωνικού αποκλεισμού και δεν καλύπτεται από το σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης. Στο πλαίσιο της «προνοιακής» τεχνικής, η παρεχόμενη κοινωνική προστασία δεν συνδέεται με την ύπαρξη ενεργού ασφαλιστικού δεσμού, αλλά με την αδυναμία του ατόμου να καλύψει με δικά του μέσα συγκεκριμένες βιοτικές ανάγκες. Κατ' αντίθεση προς τον θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης (όπου η αλληλεγγύη είναι εσωτερική και πραγματοποιείται, ως επί τω πλείστον, μεταξύ των ασφαλισμένων διαφορετικών γενεών), η εφαρμογή της κοινωνικής αλληλεγγύης στο πλαίσιο της κοινωνικής πρόνοιας καταλαμβάνει κάθε άτομο που τελεί σε ιδιαίτερη κατάσταση ανάγκης, με λόγο χορήγησης παροχών, την ιδιότητα του πολίτη, και χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο επισημαίνεται, ιδίως, το άρθρο 34 παρ. 3 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 83 της 30.3.2010, σελ. 389 επ.), κατά το οποίο, «η Ένωση, προκειμένου να καταπολεμηθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός και η φτώχεια, αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα κοινωνικής αρωγής και στεγαστικής βοήθειας προς εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης σε όλους όσοι δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στο δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές». Σημειώνεται ότι κατά το άρθρο 6 παρ. 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣυνθΕΕ), ΕΕ C 83 της 30.3.2010, σελ. 19), «Η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 7ης Δεκεμβρίου 2000, όπως προσαρμόσθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2007, στο Στρασβούργο, ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες». Επομένως, ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων έχει αναχθεί σε νομικώς δεσμευτικό κείμενο ανώτερης τυπικής ισχύος, αποτελώντας μέρος του πρωτογενούς δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σημειώνεται επίσης ότι, συμφώνως προς το άρθρο 51 παρ. 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διατάξεις του απευθύνονται στα κράτη μέλη μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι, στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, η αξιολόγηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε προσώπου και η υπαγωγή καταστάσεων αρκετά ρευστών σε αόριστες έννοιες δικαίου – που, πράγματι, σε αρκετές περιπτώσεις χρησιμοποιούνται κατά την περιγραφή των προϋποθέ-

σεων παροχής «προνοιακών» υπηρεσιών – επιτρέπει στην κοινωνική διοίκηση να ασκεί τις αρμοδιότητές της με ευρεία διακριτική ευχέρεια (βλ., σχετικώς, Ξ. Κοντιάδη, όπ. π., σελ. 483).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 14 παρ. 3

Δεδομένου ότι ο αναφερόμενος, υπό το αρκτικόλεξο «Ε.Δ.Σ.Ν.Α.», «Ειδικός Διαβαθμιδικός Σύνδεσμος Νομού Αττικής» συνεστήθη με την υ.α. υπ' αρ. οικ. 52546 (ΦΕΚ Β' 2854/2011) περί Σύστασης Ειδικού Διαβαθμιδικού Συνδέσμου για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων στη μητροπολιτική περιφέρεια Αττικής, η δε προτεινόμενη διά του παρόντος προσθήκη αφορά τη νομοθετική διάταξη κατ' εξουσιοδότηση της οποίας εκδόθηκε η ανωτέρω υπουργική απόφαση (άρθρο 211 του ν. 3852/2010), θα ήταν νομοτεχνικώς αρτιότερο να τηρηθεί η ορολογία της εν λόγω νομοθετικής ρύθμισης («Ειδικός Διαβαθμιδικός Σύνδεσμος» ή «Σύνδεσμος») ή, τουλάχιστον, να αναφερθεί στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 211 του ν. 3852/2010 η επωνυμία του συνδέσμου καθώς και το αρκτικόλεξο «Ε.Δ.Σ.Ν.Α.» το οποίο χρησιμοποιείται ως συντομογραφία του.

Περαιτέρω, η προτεινόμενη διάταξη προσδιορίζει το πλαίσιο εντός του οποίου ο ανωτέρω σύνδεσμος θα δύναται να ασκεί τη θεσπιζόμενη διά του παρόντος αρμοδιότητά του, ήτοι την κατασκευή και τη λειτουργία Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών. Ειδικότερα, ορίζεται ότι θα ισχύουν οι όροι και οι προϋποθέσεις του άρθρου 35 του ν. 3448/2006, όπως ισχύει, το οποίο αφορά τα «Κέντρα Αποτέφρωσης Νεκρών».

Σημειώνεται ότι, ειδικότερα ζητήματα, καθώς και ζητήματα με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό σχετικώς με την ίδρυση και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης νεκρών έχουν ρυθμισθεί με την κ.υ.α. οικ. 20232 (ΦΕΚ Β' 745/2010), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 35 του ν. 3448/2006, όπως αυτό ίσχυε πριν από την τροποποίησή του από το άρθρο 48 του ν. 4277/2014. Επισημαίνεται, επίσης, ότι η απλή κατάργηση της εξουσιοδοτικής διάταξης δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την κατάργηση των κανονιστικών πράξεων που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση αυτής (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 13η Έκδοση, 2010, σελ. 61).

Υπό το φως των ανωτέρω, θα ήταν σκόπιμο να προστεθεί στο πλαίσιο βάσει του οποίου ασκεί τις αρμοδιότητές του ο Ε.Δ.Σ.Ν.Α. και η εν λόγω κοινή υπουργική απόφαση. Εξ άλλου, κατά το άρθρο 50 του ν. 4277/2014, το οποίο τροποποιείται διά της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, «[α]πό της ενάρξεως ισχύος του παρόντος [ν. 4277/2014] αποκτούν ισχύ νόμου το άρθρο 2, οι παράγραφοι 3 έως και 8 του άρθρου 4, καθώς και τα άρθρα 5 έως και 8 της κ.υ.α. 20232/2010 (Β' 745)». Επομένως, έχει αναχθεί, πλέον, κατά το περιεχόμενό της, η ως άνω υπουργική απόφαση σε νομοθετική ρύθμιση.

2. Επί του άρθρου 15

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται νέο άρθρο στον ν. 344/1976 περί ληξιαρχικών πράξεων, το οποίο καθιερώνει δικαίωμα επιλογής τόπου ενταφιασμού, όπως και ορισμού του τύπου τελετής της κηδείας, με δήλωση του ενδιαφερόμενου φυσικού προσώπου ενώπιον συμβολαιογράφου, η οποία θα ορίζει και τα πρόσωπα, συγγενικά ή μη, τα οποία θα εκτελέσουν τη σχετική του επιθυμία. Στη συμβολαιογραφική πράξη θα περιλαμβάνεται και η αποδοχή της ανωτέρω δήλωσης από τα οριζόμενα πρόσωπα και η ανάληψη της υποχρέωσης εκτέλεσης της επιθυμίας. Υπό την προϋπόθεση της τήρησης του ανωτέρω τύπου και της έλλειψης αντίθεσης της διατυπωθείσας επιθυμίας προς τους κανόνες δημόσιας τάξης, υγιεινής και τα χρηστά ήθη, «τα αρμόδια όργανα ή οι υπηρεσίες, που επιμελούνται της ταφής του νεκρού οφείλουν να συμμορφώνονται στη διατυπωθείσα επιθυμία του θανόντος χωρίς οποιαδήποτε άλλη προϋπόθεση ή διαδικασία, ακόμη και αν εναντιωθούν συγγενείς οποιουδήποτε βαθμού».

Εν προκειμένω παρατηρούνται τα ακόλουθα:

Ο τύπος τελετής της κηδείας όσον αφορά τα θρησκευόμενα πρόσωπα διέπεται κατά βάση από κανόνες, παραδόσεις, πρακτικές ή και έθιμα της θρησκείας στην οποία αυτά ανήκουν, περιλαμβάνει δε, τελετουργικές πράξεις που συνιστούν ευθεία έκφραση των θρησκευτικών πεποιθήσεων των μελών της οικείας θρησκευτικής κοινότητας.

Η δήλωση πιστού, έστω και αν περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και πληροί τις προϋποθέσεις της έλλειψης αντίθεσης στη δημόσια τάξη, την υγιεινή και τα χρηστά ήθη, δεν δύναται να υποχρεώνει τους θρησκευτικούς λειτουργούς να προβούν σε ορισμένο τύπο τελετής καθ' υπόδειξη του πιστού, παρά μόνο στο μέτρο που αυτή συνάδει προς το πλαίσιο άσκησης θρησκευτικών καθηκόντων και των τελετουργιών της οικείας θρησκείας ή αποτελεί προϊόν, τουλάχιστον, αμοιβαίας αποδοχής. Το ζήτημα, πάντως, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί ενόψει του ενδεχομένου να εμφανισθούν περιπτώσεις σύγκρουσης εσωτερικών κανόνων ορισμένης θρησκείας με τις εκπνερασθείσες ως άνω επιθυμίες μέλους της, ώστε να μην δημιουργείται προβληματισμός ως προς τον χαρακτήρα της σχετικής πράξης της τελετής και τις συναφείς συνέπειες άρνησης θρησκευτικού λειτουργού να προβεί σε αυτή.

Υπό την έννοια δε, ότι, μεταξύ των αρμοδίων οργάνων και υπηρεσιών «που επιμελούνται της ταφής του νεκρού» και «οφείλουν να συμμορφώνονται στη διατυπωθείσα επιθυμία του θανόντος χωρίς οποιαδήποτε άλλη προϋπόθεση ή διαδικασία», δεν περιλαμβάνονται και οι λειτουργοί των διαφόρων θρησκειών, σε περίπτωση άρνησης τέλεσης κηδείας θρησκευτικού χαρακτήρα από θρησκευτικό λειτουργό, θα μπορούσε να δημιουργηθεί προ-

βληματισμός ως προς την τυχόν ύπαρξη συνεπειών σε βάρος των αρμόδιων οργάνων της Διοίκησης, ενώ συντρέχει αδυναμία συμμόρφωσής τους προς τη δηλωθείσα επιθυμία του θανόντος εκ του αντικειμενικού λόγου μη ανεύρεσης προσώπου το οποίο θα δύναται να προβεί στην επιθυμούμενη τελετή, όπως και τη δυνατότητα άσκησης ενδίκων βοηθημάτων από τα πρόσωπα τα οποία έχουν αναλάβει την υποχρέωση εκτέλεσης της επιθυμίας, προς εκπλήρωση αυτής.

Τέλος, αντί του όρου συμβολαιογραφικό έντυπο, πρέπει να χρησιμοποιηθεί ο όρος συμβολαιογραφική πράξη.

3. Επί του άρθρου 18 παρ. 3

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται ερμηνευτική διάταξη της παραγράφου 18 του άρθρου 12 του ν. 4109/2013, συμφώνως προς την οποία «η απορροφώσα εταιρεία δεν υπάγεται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός οριοθετείται κάθε φορά, και λειτουργεί κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, στο πλαίσιο των διατάξεων του παρόντος νόμου, του καταστατικού της και, συμπληρωματικά, των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920 και εξαιρείται από τις διατάξεις του ν. 3429/2005».

Χρήσιμο θα ήταν, εν προκειμένω, να διευκρινισθεί, κατά τη σχετική συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής, εάν η ως άνω διάταξη είναι πράγματι ερμηνευτική κατά την έννοια του άρθρου 77 παρ. 2 του Συντάγματος, οπότε έχει αναδρομική ισχύ και ανατρέχει στον χρόνο ψήφισης της ερμηνευόμενης, ή όχι, οπότε συνιστά νέα ρύθμιση και ισχύει από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Βεβαίως, η προτεινόμενη ρύθμιση χαρακτηρίζεται από την Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 6) ως «ερμηνευτική διάταξη» και εισάγεται με την πανηγυρική διατύπωση «Κατά την αληθή έννοια της διάταξης αυτής (...)». Περαιτέρω, όμως, για να είναι η προτεινόμενη διάταξη γνησίως ερμηνευτική, πρέπει η ερμηνευόμενη να έχει ασαφή ή αμφίβολη έννοια (η προϋπόθεση της ασάφειας ελέγχεται δικαστικώς, βλ. ΣτΕ [Ολ] 5123/1996, Αρμ. 1996, σελ. 1531, ΣτΕ [Τμ. Β΄] 2700/2003, ΔΦΝ 2004, σελ. 1247), όπως και να περιέχει κενό ή αντινομία, στοιχεία τα οποία δημιουργούν αβεβαιότητα και, ως εκ τούτου, καθιστούν αναγκαία την ερμηνεία της κατά τρόπο που να της προσδίδει συγκεκριμένη πλέον έννοια (βλ. Π. Παραρά, Σύνταγμα 1975-Corpus, II, Κοινοβουλευτικό Δίκαιο, άρθρο 77, 1985, αρ. 3, σελ. 471 επ., Φ. Σπυρόπουλο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2006, σελ. 100).

4. Επί του άρθρου 22

Με την προτεινόμενη διάταξη χορηγείται στους μονίμους και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου που ασχολούνται με την προσωρινή αποθήκευση, επεξεργασία, ανακύκλωση και εν γένει αξιοποίηση και διάθεση στερεών αποβλήτων, και οι οποίοι εργάζονται κατά πλήρες ω-

ράριο και ανεξαρτήτως ειδικότητας στους χώρους υγειονομικής ταφής, στην ανακύκλωση, στα κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών, στους σταθμούς μεταφόρτωσης και στις μονάδες επεξεργασίας απορριμμάτων, το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας «που προβλέπεται στο άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011 (...)».

Επισημαίνεται ότι με το άρθρο 34 του ν. 4354/2015 καταργήθηκε, μεταξύ άλλων, το άρθρο 15 του ν. 4024/2011, το δε επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας θεσπίσθηκε, εκ νέου, με το άρθρο 18 του ν. 4354/2015.

5. Επί του άρθρου 28 παρ. 4

Με το στοιχείο β΄ της προς ψήφιση διάταξης προστίθεται εδάφιο στην παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 2552/1997. Η εν λόγω παράγραφος έχει καταργηθεί με την παρ. 14 του άρθρου 81 του ν. 4009/2011.

Δεν είναι σαφές εάν η προτεινόμενη αναβίωση αφορά μόνον το προστιθέμενο εδάφιο ή και τα δύο καταργηθέντα.

6. Επί του άρθρου 29

Εκ παραδρομής, προτείνεται η τροποποίηση του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 26 του π.δ. 160/2008, αντί του ορθού τετάρτου εδαφίου.

7. Επί του άρθρου 34

Με το προς ψήφιση άρθρο καταργούνται διατάξεις νόμων με τις οποίες προστέθηκαν παράγραφοι σε άλλους νόμους. Νομοτεχνικώς αρτιότερη θα ήταν η κατάργηση των παραγράφων που έχουν προστεθεί και, συγκεκριμένα, αντί των παρ. 8 και 9 του άρθρου 66 του ν. 3984/2011, της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 3868/2010 και της παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 2716/1999, αντιστοίχως, και, αντί της παρ. 6 του άρθρου 30 του ν. 4052/2012, της παρ. 9 του άρθρου 13 του ν. 2716/1999.

Εξ άλλου, θα εξυπηρετούσε τη νομοτεχνική ακρίβεια η προσθήκη των ΦΕΚ στα οποία δημοσιεύθηκαν οι καταργούμενες υ.α. που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των καταργούμενων νομοθετικών διατάξεων, ως εξής: τ. Π3β/φ.ΓΕΝ./γ.π.ΟΙΚ.87101/9.8.2011 (ΦΕΚ Β΄ 1798/9.8.2011) και Υ5α/Γ.Π. οικ. 26159/10.4.2012 (ΦΕΚ Β΄ 1129/10.4.2012).

8. Επί του άρθρου 36

Κατά την προτεινόμενη αντικατάσταση της περ. α΄ της παρ. Θ΄ του άρθρου 4 του ν. 3754/2009, «Με απόφαση του Υπουργού Υγείας ρυθμίζεται ο τρόπος λειτουργίας του παραπάνω Συμβουλίου [προσλήψεων - κρίσεων με ανοιχτές προκηρύξεις ειδικευμένων ιατρών κλάδου Ε.Σ.Υ. Νοσοκομείων], η διαδικασία λήψης απόφασης, η ιεράρχηση των κριτηρίων και η συγκριτική αξιολόγηση των κρινομένων»

Συναφώς παρατηρείται ότι, κατά την παρ. 2 εδ. β' του άρθρου 43 του Συντάγματος, επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, να ορισθούν ως φορείς άσκησης κανονιστικής αρμοδιότητας, εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα, εφόσον πρόκειται για «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό». Ειδικότερα θέματα είναι εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερική περίπτωση του θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω νομοθετικής ρύθμισης (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 2011, σελ. 58 επ., και Χ. Μουκίου, Η κανονιστική αρμοδιότητα της Διοίκησης, 2009, σελ. 212 επ.. Επίσης, βλ. ΣτΕ 2701/1996, 358/1998, 3364/2004, 3889/2005, 1342/2006). Λεπτομερειακό είναι το ζήτημα που αντιμετωπίζεται με τη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων, ενώ οι κύριες και ουσιώδεις ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999). Τεχνικού χαρακτήρα είναι το θέμα για τη ρύθμιση του οποίου απαιτείται παρέμβαση αρμόδιου τεχνικού οργάνου (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999).

Εν προκειμένω, προβληματισμός γεννάται ως προς την παρεχόμενη σε άλλα, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοίκησης εξουσιοδότηση προς «ιεράρχηση» των κριτηρίων πρόσληψης ή κρίσης. Σημειωτέον ότι, κατά την παρ. Β' του τροποποιούμενου άρθρου 4 του ν. 3754/2009, «η διαδικασία για την κάλυψη των κενών ή κενούμενων θέσεων είναι ανοικτή και ενεργείται με τα κριτήρια της παραγράφου 7 του άρθρου 37 του ν. 2519/1997, όπως εκάστοτε ισχύει», δηλαδή, λαμβανομένων υπόψη της εμπειρίας, του επιστημονικού έργου, της εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης, της τυχόν προηγούμενης θητείας στον κλάδο γιατρών Ε.Σ.Υ., και των ετήσιων εκθέσεων αξιολόγησης κατ' αυτήν, καθώς και, επικουρικώς, της προσωπικής συνέντευξης του κρινόμενου ενώπιον του Συμβουλίου.

9. Επί του άρθρου 52

Εκ παραδρομής προστίθεται εδάφιο «στο τέλος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 60 του ν. 4342/2015», αντί του ορθού «στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 60 του ν. 4342/2015».

10. Επί των άρθρων 62 παρ. 4 και 68

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 62 του παρόντος ορίζεται ότι ως ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Γενικού Νοσοκομείου Θήρας λογίζεται η ημερομηνία θέσης σε ισχύ του τροποποιημένου Κανονισμού Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας (Κ.Ε.Ο.Λ.) της Α.Ε.Μ.Υ. ΑΕ..

Εξ άλλου, με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 68 του παρόντος ορίζεται ότι «[τ]ο Δ.Σ. της Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε. καταρτίζει τον Κανονισμό Εσωτερικής

Οργάνωσης και Λειτουργίας του Νοσοκομείου, ο οποίος εντάσσεται στον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας (Κ.Ε.Ο.Λ.) της Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε. και εγκρίνεται από τους Υπουργούς Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Οικονομικών και Υγείας. Με τον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας του Νοσοκομείου, όπως αυτός εντάσσεται και τροποποιεί τον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και λειτουργίας της Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε., ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα αναφερόμενα (...).».

Υπό το φως των ανωτέρω, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν σκόπιμο να τεθεί προθεσμία εντός της οποίας το Διοικητικό Συμβούλιο της Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε. θα καταρτίσει τον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας του εν λόγω Νοσοκομείου, ο οποίος, συμφώνως προς τα ανωτέρω, θα ενταχθεί και θα τροποποιήσει τον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και λειτουργίας της Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε.. Επίσης, θα ήταν σκόπιμο να τεθεί προθεσμία εντός της οποίας θα τεθεί σε ισχύ ο τροποποιημένος Κανονισμός Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας (Κ.Ε.Ο.Λ.) της Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε., ώστε να αρχίσει η λειτουργία του Γενικού Νοσοκομείου Θήρας συμφώνως προς τα ανωτέρω οριζόμενα.

11. Επί των άρθρων 63 και 71

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 63 του παρόντος, «[τ]ο παρόν άρθρο, επέχει θέσης άδειας λειτουργίας του Γενικού Νοσοκομείου Θήρας, καθώς και για τα πάσης φύσεως εργαστήρια και μονάδες του Νοσοκομείου». Περαιτέρω, συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 71 του παρόντος, «[μ]ε το παρόν άρθρο, παρέχεται άδεια λειτουργίας, για κάθε περίπτωση για την οποία αυτή δεν έχει ήδη αποκτηθεί, ανεξαρτήτως αιτίας μη λήψεως και χρόνου λειτουργίας, στα πάσης φύσεως εργαστήρια και μονάδες που βρίσκονται ήδη εν λειτουργία στις μονάδες της Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε.».

Εν προκειμένω, δεδομένου ότι πρόκειται για εργαστήρια και μονάδες του τομέα υγείας και ότι για ορισμένα εργαστήρια ή μονάδες υγείας απαιτείται ειδική άδεια λειτουργίας, όπως, επί παραδείγματι, τα εργαστήρια ακτινοθεραπείας, ραδιοϊσοτόπων, μαγνητικών τομογράφων κ.λπ., αυτονόητο είναι ότι αυτά πρέπει να πληρούν όλες τις προδιαγραφές ασφάλειας όσον αφορά την παροχή υγειονομικών υπηρεσιών και προστασίας της δημόσιας υγείας και ότι διενεργούνται σε αυτά όλοι οι προβλεπόμενοι από τη νομοθεσία έλεγχοι.

12. Επί του άρθρου 65 παρ. 1

Στην περίπτωση δ) της προτεινόμενης παραγράφου 1 του παρόντος γίνεται αναφορά στην ειδική προγραμματική σύμβαση της παραγράφου 1 του άρθρου 51 του παρόντος, ενώ πρόκειται για την παράγραφο 1 του άρθρου 64 του παρόντος.

Επίσης στην ίδια παράγραφο ορίζεται ότι «(...) συγκροτείται στο Υπουργείο Υγείας, με απόφαση του Υπουργού, η οποία καθορίζει τη σύνθεσή της και το αντικείμενο ελέγχου, Επιτροπή Ελέγχου του Γ.ν. Θήρας, η οποία θα επισκέπτεται το Γ.ν. Θήρας, τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος, προκειμένου να ελέγχει τη συμμόρφωση του Νοσοκομείου με τις συνθήκες λειτουργίας του».

Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν ενδεχομένως ορθότερο η φράση «προκειμένου να ελέγχει τη συμμόρφωση του Νοσοκομείου με τις συνθήκες λειτουργίας του» να αντικατασταθεί ως εξής: «προκειμένου να ελέγχει τον τρόπο λειτουργίας του Νοσοκομείου» ή «προκειμένου να ελέγχει τη συμμόρφωση του Νοσοκομείου όσον αφορά τη λειτουργία του και το παρεχόμενο έργο με τις διατάξεις του παρόντος και της ισχύουσας νομοθεσίας», εάν αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη.

13. Επί του άρθρου 68

Δεδομένου ότι με τις διατάξεις του παρόντος ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας του Γενικού Νοσοκομείου Θήρας, ο τίτλος του προτεινόμενου άρθρου πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής: «Κανονισμός Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας».

14. Επί του άρθρου 81

Δεδομένου ότι στην παράγραφο 1 του προστιθέμενου δια του παρόντος νέου άρθρου 13Α στον ν. 3370/2005 γίνεται αναφορά στη δημιουργία περισσότερων ηλεκτρονικών αρχείων (α. κωδικοποιημένο ηλεκτρονικό αρχείο με επιδημιολογικά δεδομένα και δεδομένα για την κατανάλωση φαρμάκων και εμβολίων στη Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Υπηρεσιών Υγείας, β. ηλεκτρονικό αρχείο με δεδομένα προσωπικού που υπηρετεί σε κάθε μονάδα, δεδομένα υλικού εξοπλισμού καθώς και κωδικοποιημένο αρχείο κίνησης ασθενών στη Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Πόρων και Διοικητικής Υποστήριξης, και γ. τήρηση δεδομένων διοικητικής και οικονομικής διαχείρισης που αφορούν τις Μονάδες Υγείας του ΕΣΥ καθώς και τους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου Υγείας από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών), θα ήταν σκόπιμο ο τίτλος του προτεινόμενου άρθρου να αντικατασταθεί ως εξής: «Ηλεκτρονικά Αρχεία Υπηρεσιών Υγείας».

Περαιτέρω, αυτονόητο είναι ότι η σύσταση των εν λόγω αρχείων, καθώς και η τήρηση και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων τα οποία περιέχονται σε αυτά, ιδίως στην περίπτωση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που αφορούν θέματα υγείας, θα γίνεται συμφώνως προς τις διατάξεις του ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

15. Επί του άρθρου 82 παρ. 2

Κατά την προτεινόμενη ρύθμιση, «Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται κάθε άλλο μέτρο, δράση ή πρόγραμμα προκειμένου να προαχθεί και να υποστηριχθεί ο μητρικός θηλασμός».

Πρόκειται, στη συγκεκριμένη περίπτωση, για νομοθετική εξουσιοδότηση σε διοικητικό όργανο άλλο πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, η οποία, κατά το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος, πρέπει να αφορά ειδικότερα θέματα ή θέματα τοπικού ενδιαφέροντος ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό και, σε κάθε περίπτωση, πρέπει, στην εξουσιοδοτική ή σε άλλη σχετική κατ' αντικείμενο διάταξη, να διαγράφονται οι όροι, έστω και σε γενικές γραμμές, ώστε να είναι νοητή η εξειδίκευσή τους από την κατ' εξουσιοδότηση εκδοθησόμενη κανονιστική πράξη της διοίκησης (βλ. ΣτΕ [Ολ] 3220/2010, ΕΔΔΔΔ 2011, σελ. 94). Επομένως, τίθεται το ζήτημα ως προς το εάν η εξουσιοδότηση που παρέχει η σχετική διάταξη ανταποκρίνεται στα κριτήρια του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, δηλαδή ως προς το κατά πόσον είναι επαρκώς ειδική και ορισμένη.

16. Επί του άρθρου 88

Δεδομένου ότι οι εξουσιοδοτικές διατάξεις του προτεινόμενου άρθρου 88 του παρόντος αφορούν τη ρύθμιση, με υπουργικές αποφάσεις, θεμάτων σχετικών με την Επιτροπή Συντονισμού και το Επιχειρησιακό Δίκτυο Φορέων και Οργανισμών του άρθρου 87, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας και σαφήνειας, θα ήταν σκόπιμο το εν λόγω άρθρο 88 να απαλειφθεί, οι παράγραφοι του (1 και 2) να ενταχθούν ως παράγραφοι 8 και 9 στο άρθρο 87, και να γίνει αντίστοιχη αναρίθμηση των λοιπών άρθρων του νομοσχεδίου.

17. Επί του άρθρου 89

Με την προτεινόμενη διάταξη επαναπροσδιορίζεται η επταμελής σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του «Εθνικού Ιδρύματος Προστασίας Κωφάλλων» και προτείνεται, μεταξύ άλλων, ως Πρόεδρος του Δ.Σ., «ένα[ς] πτυχιούχο[ς] Πανεπιστημιακού Ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής, με ειδίκευση σε θέματα κώφωσης».

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι με την παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 2646/1998 το Ίδρυμα υπό την επωνυμία «Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφάλλων» (α.ν. 726/1937) μετονομάστηκε σε Εθνικό Ίδρυμα Κωφών (Ε.Ι.Κ.).

Εξ άλλου, κατά την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3329/2005, στο Εθνικό Ίδρυμα Κωφών «συνιστάται μία οργανική θέση Διοικητή με βαθμό 1^ο της κατηγορίας Ειδικών Θέσεων, ο οποίος είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής

Αλληλεγγύης, με διετή θητεία που μπορεί να ανανεώνεται». Συμφώνως προς την παρ. 3 του άρθρου 15 του εν λόγω νόμου, ο Διοικητής έχει πλείονες αρμοδιότητες, όπως, ιδίως, την ευθύνη της οργάνωσης, συντονισμού, ελέγχου και εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος, την εισήγηση στο Δ.Σ. του συνολικού ετήσιου προγραμματισμού των προσλήψεων, την υποβολή προς έγκριση στο Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας της προκήρυξης θέσεων ιατρικού, παραϊατρικού, νοσηλευτικού προσωπικού, διοικητικού και λοιπού προσωπικού, την εισήγηση στο Δ.Σ. του προϋπολογισμού του Ιδρύματος, καθώς και τις αναμορφώσεις και τροποποιήσεις του, όπως και του ισολογισμού και απολογισμού της οικονομικής χρήσης κάθε έτους, την εισήγηση στο Δ.Σ. της σκοπιμότητας και του τρόπου χρηματοδότησης της εκτέλεσης έργων, πραγματοποίησης μελετών, προμήθειας παντός τύπου εξοπλισμού, προμήθειας παντός τύπου αναλώσιμου υλικού και ανάθεσης υπηρεσιών κατά ΚΑΕ προϋπολογισμού για ποσά άνω των 15.000 ευρώ ετησίως, την παρακολούθηση και έλεγχο, σε μηνιαία βάση, της ορθής εκτέλεσης του προϋπολογισμού και της εν γένει οικονομικής λειτουργίας του Ιδρύματος, εκπροσωπεί δε το Ίδρυμα δικαστικώς και εξωδίκως, συγκαλεί το Δ.Σ., προεδρεύει στις συνεδριάσεις του και συντάσσει την ημερήσια διάταξη.

Δεδομένου ότι, κατά την, επόμενη, παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 3329/2005, «στις υπόλοιπες Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας, τα όργανα διοίκησης είναι α) το Διοικητικό Συμβούλιο και β) ο Πρόεδρος του Δ.Σ., ο οποίος «είναι πλήρους απασχόλησης [και] έχει τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 3», δηλαδή τις αρμοδιότητες του Διοικητή, πρέπει, εν προκειμένω, να αποσαφηνισθούν οι αρμοδιότητες του Προέδρου του Δ.Σ. του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών. Το ζήτημα χρήζει διευκρίνισης και εκ του ό-τι ενώ το Δ.Σ. του Ιδρύματος διορίζεται για τρία (3) χρόνια, η θητεία του Διοικητή του Ιδρύματος, ο οποίος, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, μεταξύ άλλων, προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. του Ιδρύματος και συντάσσει την ημερήσια διάταξη, είναι διετής.

Τέλος, επισημαίνεται ότι ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης διορίζει τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και τα μέλη του Δ.Σ., ως έκφραση της φύσης και της έκτασης της εποπτείας που ασκεί το κράτος στο Ίδρυμα. Εξ άλλου, ο διορισμός των μελών του Δ.Σ. επί τριετή θητεία αποτελεί εγγύηση της ανεξαρτησίας τους. Συναφώς έχει κριθεί ότι ο επί θητεία υπάλληλος εξομοιώνεται πλήρως, κατά τη διάρκεια της θητείας του, με τον μόνιμο δημόσιο υπάλληλο και δεν δύναται να παυθεί πριν από τη λήξη της, χωρίς προηγούμενη, πλήρως αιτιολογημένη, απόφαση του αρμόδιου οργάνου, και μόνο για λόγους που ανάγονται στην άσκηση των καθηκόντων του (βλ., σχετικώς και ΣτΕ Ολ 1803/1983, ΤοΣ, 1983, σελ. 458).

18. Επί του άρθρου 90

Α. Για λόγους συντακτικής αρτιότητας, ο τίτλος του προτεινόμενου άρθρου πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής: «Κάλυψη έκτακτων λειτουργικών αναγκών των Δημόσιων Δομών Υγείας από τους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού και τα Νομικά Πρόσωπα αυτών».

Β. Περαιτέρω, κατά την προς ψήφιση ρύθμιση, «1. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β΄ Βαθμού καθώς και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα αυτών δύνανται να επιχορηγούν μέσω κονδυλίων του προϋπολογισμού τους, έκτακτες λειτουργικές ανάγκες των Δημόσιων Νοσοκομείων, των εποπτευόμενων και επιχορηγούμενων από το Υπουργείο Υγείας νοσηλευτικών ιδρυμάτων, των Δημόσιων Μονάδων Ψυχικής Υγείας, των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας, των εποπτευόμενων και επιχορηγούμενων Νοσοκομείων από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων τους. (...) 3. Οι ανωτέρω πράξεις επιχορήγησης κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης δεν υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 275 του ν. 3852/2010 (Α' 87)».

Κατά τις ως άνω διατάξεις του ν. 3852/2010 (βλ. και ν. 4129/2013 (κωδικοποίηση της νομοθεσίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο)), «[ο]ι δαπάνες των δήμων, των περιφερειών, των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ. ανεξαρτήτως πληθυσμού, εξαιρουμένων των σχολικών επιτροπών, υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις 1 έως 3 του άρθρου 169 του Κ.Δ.Κ.». Εξ άλλου, κατ' άρθρο 1 παρ. 1 του π.δ. 136/2011, «Ο ασκούμενος από το Ελεγκτικό Συνέδριο προληπτικός έλεγχος διενεργείται κατά τις ισχύουσες διατάξεις και τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα επί δαπανών που υπερβαίνουν κατά χρηματικό ένταλμα τα όρια τα οποία καθορίζονται κατά κατηγορία ελεγχόμενων φορέων ως προς τις δαπάνες ΟΤΑ Α΄ βαθμού (Δήμων) από του ποσού των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ και άνω, και ως προς τις δαπάνες ΟΤΑ Β΄ βαθμού από του ποσού των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ και άνω, συμπεριλαμβανομένου και του αναλογούντος Φ.Π.Α.».

Επισημαίνεται συναφώς ότι, κατ' άρθρο 98 παρ. 1 του Συντάγματος, «Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως: α. Ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους, καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό (...)». Κατά συνέπεια, η εξαίρεση, και μάλιστα χωρίς όριο, επιχορηγήσεων που συνιστούν δαπάνες των Ο.Τ.Α., από τον προληπτικό έλεγχο

χο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δεν συνάδει προς το άρθρο 98 παρ. 1 περ. α του Συντάγματος.

19. Επί του άρθρου 91

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιτρέπεται η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, των λοιπών Υπουργείων, των Περιφερειών, των Δ.Υ.ΠΕ., των Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας, του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας, του Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής Φροντίδας, του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας, του Εθνικού Παρατηρητηρίου Ατόμων με Αναπηρίες και των Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, καθώς και μεταξύ αυτών και οποιουδήποτε δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα ή μη κυβερνητικής οργάνωσης στο πλαίσιο της εύρυθμης οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Συμφώνως προς τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, «οι προγραμματικές συμβάσεις είναι συμφωνίες που θέτουν το γενικό πλαίσιο για την οργάνωση και διαχείριση δημοσίων υπηρεσιών και την άσκηση κρατικών δραστηριοτήτων διαμέσου των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης ή της καθ' ύλην αποκεντρωμένης διοίκησης, με τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους. Τόσο τα έργα και τα προγράμματα που εκτελούνται στο πλαίσιο συνάψεως μιας προγραμματικής σύμβασης, όσο και οι υπηρεσίες που παρέχονται κατ' εφαρμογήν της, πρέπει να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα (Ελεγκτικό Συνέδριο Πράξεις VI Τμήματος 2227/2011, 2226/2011, VII Τμήματος 78/2008, 304/2006) και να μην μπορούν -όσον αφορά ειδικότερα στις υπηρεσίες- να παρασχεθούν με άλλο τρόπο, εκτός της σύναψης της οικείας προγραμματικής σύμβασης (Ελεγκτικό Συνέδριο Πράξεις VI Τμήματος 2226/2011, VII Τμήματος 78/2008, 205/2007)».

Εξ άλλου, «η σύναψη των προγραμματικών συμβάσεων, ως εκ της φύσεώς τους, δεν υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ "περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών", όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005, δεδομένου, όπως προαναφέρθηκε, ότι «οι προγραμματικές συμβάσεις είναι συμφωνίες που θέτουν το γενικό πλαίσιο για την οργάνωση και διαχείριση δημοσίων υπηρεσιών και την άσκηση κρατικών δραστηριοτήτων διαμέσου των αναφερόμενων στις ίδιες διατάξεις φορέων με τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους» (...) εκτός ε-

άν διαπιστωθεί ότι πρόκειται για κατ' επίφαση προγραμματική σύμβαση, όπως, επί παραδείγματι, όταν «υποκρύπτεται, υπό τον τύπο της προγραμματικής σύμβασης, ανεπίτρεπτη έμμεση επιχορήγηση των αναπτυξιακών επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις από τους συμβαλλόμενους δήμους, κατά καταστράτηγηση της διάταξης του άρθρου 265 παρ. 3 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα» (Ελεγκτικό Συνέδριο Πράξη VI Τμήματος 607/2012).

Αθήνα, 18 Φεβρουαρίου 2016

Οι εισηγητές
 Δημήτρης Κανελλόπουλος
 Προϊστάμενος του Τμήματος Διεθνών και Αμυντικών Μελετών
 Ανδρέας Κούνδουρος
 Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
 Δημήτριος Βασιλείου
 Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
 Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
 Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
 Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
 Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
 Επιστημονικών Μελετών
 Αστέρης Πλιάκος
 Καθηγητής του Οικονομικού
 Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
 Κώστας Μαυριάς
 Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών